

Ventilatieprestatiekeur ma

In opeenvolgende uitgaven van IZ besteedt Publivent in een serie praktijkgerichte artikelen aandacht aan het verbeteren van de kwaliteit van ventilatiesystemen. In dit zesde artikel uit de reeks gaat Henk Zieremans, directeur van InstallCheck, in op zijn ervaringen met de Ventilatie Prestatie Keuring (VPK). InstallCheck is gecertificeerd voor het uitvoeren van deze keuringen.

“Bij de circa 80 keuringen die ik het afgelopen jaar heb uitgevoerd, voldeed nog geen 10 procent van de ventilatiesystemen aan de kwaliteitseisen of de wensen van de opdrachtgever”, zegt Zieremans. Echt opkijken van de lage score, doet hij niet. Henk Zieremans zit al meer dan 25 jaar in het vak en weet wat er speelt.

In de praktijk, zo blijkt wel, leidt een VPK vrijwel nooit meteen tot goedkeuring. De installateur krijgt dan de kans om verbeteringen aan te brengen en moet vervolgens zelf een tweede keuring betalen. De opdrachtgever heeft immers recht op een goed functionerend systeem en heeft al voor de eerste keuring betaald. De meest voorkomende aanpassingen na keuring zijn het opnieuw inregelen van het systeem, het aanpassen van de kanalen rondom de ventilatie-unit, het vervangen van de motoren in de ventilatie-unit en het aanbrengen van geluiddempers.

Derde keuringen

“Ik heb zelfs wel eens derde keuringen moeten doen”, zegt Zieremans. “We zijn pas klaar als is aangetoond dat het systeem optimaal functioneert.” Hij durft daarom de stelling aan dat er nog bijzonder veel schort aan de kwaliteit van ventilatiesystemen in Nederland. Zieremans ziet het dagelijks in de praktijk, maar ook recente onderzoeken tonen dat onomstotelijk aan. Veel problemen ontstaan in de beginfase. “De gebouwonwerper heeft voor het

aanvragen van een bouwvergunning al een berekening gemaakt voor de ventilatie. Die berekening komt in veel gevallen niet terecht bij de installateur. Die gaat dan opnieuw rekenen en komt vaak op andere waarden uit. Er zou meer samenwerking moeten zijn in de keten”, aldus de controleur.

Fouten en oorzaken

InstallCheck controleert met name de projectmatige woningbouw in opdracht van projectontwikkelaars en woningbouwverenigingen. Voor VROM Inspectie voert het bedrijf ook capaciteitsmetingen uit. Wat zijn de meest voorkomende fouten die uit een keuring naar voren komen en wat zijn daarvan de oorzaken? Zieremans schudt ze zo uit zijn mouw: “De meeste fouten

zien we in de capaciteit van de systemen. Door foutieve berekeningen of de toepassing van units met een te laag vermogen, wordt vaak de beoogde capaciteit niet gehaald. Dan krijgt de klant dus niet wat hem beloofd is of wat goed is voor de bewoner.” Waar het ook vaak mis gaat, is de inregeling van de installaties. Inregeling vraagt behoorlijk wat tijd, die veel installateurs er blijkbaar niet in willen steken, denkt Zieremans. Daarnaast komt er in veel gevallen een te hoge weerstand voor in het kanalenstelsel. Er moet te veel lucht door te kleine kanalen, wat leidt tot onnodig veel geluid en ergernis.

Eigen werk controleren

“Installateurs zouden veel meer hun eigen werk moeten controleren”, zegt Zieremans. “De luchthoeveelheden kan men heel nauwkeurig meten met een nuldrukcompenserende meter. Omdat dat een duur apparaat is – zo rond de 3.500 euro – geeft de installateur deze natuurlijk liever niet aan elke monteur mee. Dus meten ze met een anemometer, maar die geeft veel grotere afwijkingen. Het is belangrijk om in elk geval regelmatig de metingen van de anemometer te toetsen met een nuldrukcompenserende meter.” Om misverstanden

akt kwaliteit zichtbaar

te voorkomen raadt Zieremans installateurs aan om in het meetrapport de ingestelde stand van de gefixeerde ventielen te vermelden. Tijdens de VPK meet de controleur het systeem in de aangetroffen toestand. Een installateur kan bij gemeten afwijkingen daar tegenin brengen dat de gebruiker aan de ventielen heeft gezeten. "Ook kunnen ze de ventielen per ruimte voorzien van een verschillende sticker, zodat ze herkenbaar zijn voor elke afzonderlijke ruimte en niet per abuis kunnen worden verwisseld."

Handleiding

Zelfs bij oplevering van een perfect ventilatiesysteem kan de kwaliteit achteraf sterk teruglopen. Door verkeerd gebruik of door gebrekkig onderhoud bijvoorbeeld. Daarom horen installateurs de gebruikers altijd goed te informeren over een juist gebruik van de installatie en de onderhoudsbehoefte. Ook dat is een aspect waar de VPK op controleert. Zieremans: "Bewoners zitten helaas niet te wachten op complexe installaties, terwijl ze wel steeds complexer worden door de hogere eisen die we er aan stellen. De gebruiker vindt een telefoon met applicaties en gadgets geweldig, maar een schakelaar met 6 standen op een ventilatie-unit interesseert hem niet. De installateur zal dus knap wat inspanningen moeten leveren om de gebruiker voor te lichten, of in ieder geval een handleiding achter moeten laten. Bij het onderhoud werkt het net zo. Bij een cv-installatie vindt de bewoner het heel normaal om die eens per jaar te laten controleren en onderhouden. Bij ventilatiesystemen bestaat die logica helaas niet. Daar ligt een kans voor installateurs. Door eenvoudig een onderhoudssticker op het apparaat te plakken, met de bedrijfsgegevens erbij."

Opleiding

Er moet nog veel gebeuren om de

kwaliteit van de ventilatiesystemen in Nederland op orde te krijgen. De VPK biedt houvast om daarmee een begin te maken. Hoewel de animo nog niet enorm is, lijken marktpartijen wel onrustig te worden van de autoriteit die van een VPK uitgaat. Vooral fabrikanten committeren zich maar wat graag aan de nieuwe maatstaf. De uitvoeringsmarkt volgt in trager tempo. Het 'Lente-akkoord' en de 'Kop-

staartaanpak' zetten een grotere stok achter de deur, maar er is meer nodig. Zieremans: "De VLA ontwikkelt in samenwerking met ISSO en TNO opleidingen voor kennisoverdracht in de keten. Een opleiding voor installateurs, architecten, projectontwikkelaars; de hele keten dus. Want alleen als de hele keten mee- en samenwerkt, kunnen we echt vooruitgang gaan boeken." •

Controleren op wensen en eisen

De Vereniging Leveranciers van Luchttechnische Apparaten (VLA) introduceerde in 2009 een nieuw instrument om ventilatiesystemen te controleren op eisen uit het Bouwbesluit, maar ook op de wensen van de opdrachtgever: de Ventilatie Prestatie Keuring (VPK). De keuring maakt duidelijk of een ventilatiesysteem volgens de voorschriften is ontworpen, op de juiste wijze is geïnstalleerd en of het doet wat beloofd is.

Bij de VLA zijn bedrijven aangesloten die producten en diensten op het gebied van luchttechniek leveren en installeren, onderverdeeld in drie sectoren: wonen, utiliteit en industrie. Bij ISSO zijn publicaties te bestellen over alle voorkomende ventilatiesystemen en het onderhoud daarvan.

